

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-790-0339
Dok.: CKV40725

Besvarelse af spørgsmål nr. S 1905 fra medlem af Folketinget Peter Skaarup (DF).

Spørgsmål:

”Kan ministeren bekræfte, som statsadvokaten for særlige internationale straffesager, Birgitte Vestberg, har udtalt til Berlingske Tidende den 30. december 2006, at det ikke vil være strafbart for personer bosat i Danmark at gå i krig mod en alliance af lande, som Danmark deltager aktivt i, når der i straffeloven findes en landsforræderibestemmelse § 102, der lyder, at den, som under krig eller besættelse yder fjenden bistand ved råd eller dåd eller til fremme af fjendtlig interesse svækker den danske stats eller dens forbundsfélles kampdygtighed, straffes med fængsel indtil 16 år, og i forlængelse heraf, om sagen stiller sig anderledes, hvis der er tale om en dansk statsborger?”

Svar:

1. Justitsministeriet kan oplyse, at dansk lovgivning ikke indeholder et generelt forbud mod at bistå i forbindelse med, at der ydes modstand mod f.eks. et lands militære styrker.

Bistand af en sådan karakter vil imidlertid efter en konkret vurdering af de nærmere omstændigheder i det enkelte tilfælde kunne være strafbar efter én eller flere af bestemmelserne i straffelovens kapitel 12 og 13. Som eksempel kunne nævnes tilfælde, hvor en person foretager handlinger, der sigter til at påføre den danske stat krig, besættelse eller andre fjendtligheder såsom blokade eller anden tvangsforanstaltning (jf. straffelovens § 99). Et andet eksempel kunne være, at en person med forsæt til at destabilisere et lands grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer begår grove våbenlovsovertrædelser, når handlingen i kraft af sin karakter eller den sammenhæng, hvori den begås, kan tilføje et land alvorlig skade (jf. straffelovens § 114 om terrorisme).

Bistand af den nævnte karakter vil endvidere efter en konkret vurdering kunne være strafbar efter andre bestemmelser i dansk lovgivning. Efter omstændighederne vil dette blandt andet kunne være tilfældet, hvis en person som led i sin bistand f.eks. begår drab (jf. straffelovens § 237) eller vold (jf. straffelovens §§ 244-226) over for civile personer.

2. Særligt for så vidt angår straffelovens § 102 kan Justitsministeriet oplyse, at denne bestemmelse hjemler straf for den, som under krig eller besættelse yder fjenden bistand ved råd eller

dåd eller til fremme af fjendtlig interesse svækker den danske stats eller dens forbundsfælles kampdygtighed. Straffen er fængsel indtil 16 år, jf. stk. 1. Under skærpende omstændigheder er straffen dog livstid, jf. nærmere stk. 3.

Bistand til fjenden kan blandt andet bestå i tjenstgøring i fjendtlig krigs- eller besættelsesmagts væbnede styrker eller i tilknytning til disse virkende militære eller politimæssige korps eller lignende korps eller organisationer, jf. herved stk. 2, nr. 1.

Straffelovens § 102 angår landsforræderisk bistand, der ydes i tilfælde, hvor Danmark befinder sig i krig eller er under påtvungen besættelse.

Straffelovens § 102 er ikke begrænset til danske statsborgere i modsætning til den bestemmelse om landsforræderi, der gjaldt ved indførelsen af straffeloven af 1930 (§ 101). Straffelovens § 102 omfatter således som udgangspunkt enhver, der falder ind under lovens almindelige anvendelsesområde, jf. herved straffelovens §§ 6-9 om rækkevidden af dansk straffemyndighed. Anvendelsesområdet for straffelovens § 102 begrænses dog (som straffelovens øvrige bestemmelser) af de folkeretlige regler, jf. herved straffelovens § 12.

For så vidt angår de folkeretlige grænser for anvendelsen af straffelovens § 102 er det i motiverne til bestemmelsen anført følgende (jf. side 36 i betænkningen af 1949 afgivet af det af Justitsministeriet nedsatte udvalg til overvejelser af forslag til ændringer i borgerlig straffelov, navnlig kapitlerne 12 og 13):

”[Af folkeretten] følger bl.a., at personer, der på grund af deres statslige tilhørsforhold til et fjendtligt land indkaldes til tjeneste i dette, ikke kan straffes efter bestemmelsen, ligesom de normalt heller ikke kan straffes for frivillig tjeneste. En person, der er statsborger i en neutral fremmed stat, kan normalt heller ikke straffes for ... tjenstgøring i den fjendtlige krigsmagt, idet en neutral stats undersåtter, der frivilligt gør krigstjeneste for en anden stat, efter folkeretten ikke må behandles ringere end den krigsførende stats til dens væbnede styrker hørende egne statsborgere. Den herboende udlænding – hvadenten han er statsborger i en fjendtlig eller neutral stat – der under en besættelse af Danmark melder sig til tjeneste i besættelsesmagts herværende militær- eller politistyrker, må dog formentlig kunne straffes herfor.”

Såfremt en person efter det anførte ikke vil kunne straffes efter straffelovens § 102, vil handlingerne efter omstændighederne kunne være strafbare efter dansk lovgivning i øvrigt, jf. ovenfor under pkt. 1.